

Aan de minister van OCW, de heer E.E.W. Bruins

Amsterdam, 30 april 2025

Geachte heer Bruins,

Aanstaande 13 mei is de OJCS-Raad van de Europese Unie, waar u aan deelneemt. In aanloop naar en in voorbereiding op de Raad geven wij namens het Europaplatform* van Kunsten '92 u graag onze gedachten mee over de toekomst van het Europees cultuurbeleid. Dit doen wij met name in relatie tot de aanstaande Culture Compass strategie en de planning van het Meerjarig Financieel Kader van de EU voor 2028-2034.

Zoals Glenn Micallef, de commissaris voor cultuur, zei tijdens zijn bijdrage aan de Annual Policy Conversation van Culture Action Europe (CAE) speelt cultuur een onmisbare rol¹ mits deze daartoe in staat wordt gesteld.

Wij zijn van mening dat Nederland een sterke stem moet hebben in deze discussies. Wij steunen u, het ministerie van OCW en uw collega's in het kabinet dan ook om een proactieve, democratische en pro-Europese positie in te nemen in de komende onderhandelingen. Een positie die is gebaseerd op de waarden culturele democratie, solidariteit, pluralisme en artistieke vrijheid.

Wij hebben waardering voor uw opstelling bij de OJCS-Raad in Warschau van afgelopen april én voor uw handtekening onder de gezamenlijke brief van de Europese ministers van Cultuur ter ondersteuning van het versterken van de culturele en creatieve sector via het programma Creatief Europa².

Bij de gesprekken die u voert over de Culture Compass strategie en het MFK is een waardevolle blauwdruk voor handen: namelijk de principes die wij als Europese culturele sector samen met Culture Action Europe - het Europese netwerk van culturele organisaties waar Kunsten '92 actief lid van is - hebben opgesteld. Het gaat om de principes '**Vraag, Betaal en Vertrouw de kunstenaar**'. Deze principes staan voor:

- **VRAAG ons om leiderschap:** Kunstenaars en cultuurprofessionals moeten deel uitmaken van elke Europese beleidsdiscussie zodat hun creativiteit en innovatieve benaderingen deel uitmaken van gesprekken en oplossingen.
- **BETAAL ons eerlijk:** Zorg voor normale arbeidsomstandigheden en eerlijke betaling in het algemeen en voor het gebruik van intellectueel eigendom in het bijzonder. Investeer in cultuur. Investeren in cultuur = Investeren in een veerkrachtig Europa.
- **VERTROUW op onze expertise:** Omarm de onvoorspelbaarheid van de kunsten - wij leveren resultaat, zelfs wanneer het niet binnen alle kaders past.

¹ <https://cultureactioneurope.org/news/caeinsightscdeu2025/>

² https://cultureactioneurope.org/wp-content/uploads/2025/01/Letter_CreativeEurope_final.pdf

Hieronder schetsen wij negen actiepunten die de EU kan ondernemen om het 'Vraag, Betaal, Vertrouw'-principe te realiseren. Versterk de rol van cultuur bij de opbouw van een concurrerender, democratischer en veiliger Europa - en dus ook van Nederland. We vragen u deze actiepunten te overwegen bij het bepalen van uw standpunt over de toekomst van het EU-cultuurbeleid en hopen dat u deze suggesties ondersteunt en inbrengt bij de komende onderhandelingen.

Concurrentievermogen

- Stel een gemeenschappelijke EU-definitie en minimumnormen vast voor professionals in de culturele en creatieve sector, zodat eerlijke arbeidsomstandigheden worden gegarandeerd.
- Erken de rol van cultuur bij het stimuleren van innovatie en het versterken van het concurrentievermogen in Europa. Doe dit door de systematische erkenning van artistiek onderzoek als een geldige methode voor kennisproductie binnen de EU-onderzoek-financiering en het *Competitiveness Fund*.
- Zorg dat bij de implementatie van de Wet op kunstmatige intelligentie en daaropvolgend AI-beleid makers worden beschermd tegen onrechtmatig gebruik van hun werk en garandeer een eerlijke vergoeding.

Democratie

- Oormerk binnen het aankomende Meerjarig Financieel Kader 2028-2034 ten minste 2% voor Europese kunst en cultuur en voor het versterken van het democratische culturele ecosysteem van Europa: binnen alle pijlers van het Meerjarig Financieel Kader, inclusief een sterk en zelfstandig *Creative Europe* programma.
- Integreer artistieke vrijheid in het *Rule of Law* rapport. Dit om de vrijheid van meningsuiting, vrijheid van artistieke expressie en de autonomie van culturele organisaties in de hele EU te waarborgen.
- Maak culturele democratie en maatschappelijk geëngageerde kunsten een strategische prioriteit in de *Culture Compass* en in het volgende EU-werkplan voor cultuur. Het versterkt sociale cohesie en bouwt aan het vertrouwen in de rol van de kunsten vanuit de samenleving voor de EU.

Veiligheid

- Neem cultuur op in de *European Democracy Shield*, de *EU Internal Security Strategy*, en het *ReArm Europe* plan. Cultuur geeft Europa identiteit en dient hier als strategische verdediging tegen desinformatie, hybride dreigingen en psychologische oorlogsvoering van autoritaire regimes.
- Integreer cultuur in de *EU Preparedness Union Strategy* en het EU-beleid voor mentaal welzijn. Dit om gemeenschappen te versterken en de veerkracht te vergroten.
- Ondersteun het culturele herstel van Oekraïne. Dit kan door 2% (~€4 miljard) van de Russische bevroren tegoeden hiervoor te reserveren.

De bovenstaande suggesties worden gesteund door culturele organisaties door heel Europa. We hopen dat u als minister van cultuur de stem van de verenigde culturele en creatieve sector versterkt en overbrengt, zowel in Nederland als op Europees niveau.

We vertrouwen op uw aandacht voor het bovenstaande en kijken uit naar een voortdurende dialoog om ervoor te zorgen dat cultuur centraal blijft staan in de Europese integratie, innovatie en veerkracht. Mocht u naar aanleiding van onze brief aanvullende informatie wensen, dan zijn wij te allen tijde bereid deze te verstrekken. Wij wensen u goede en vruchtbare gesprekken met uw Europese collega's.

Met vriendelijke groet,

Astrid Weij
Directeur Kunsten '92

** Het Europaplatform is een samenwerkingsverband op initiatief van Kunsten '92, European Cultural Foundation, Culture Action Europe en Europa Nostra en is samen met instellingen in de culturele, creatieve en erfgoedsector opgericht. Het Europaplatform heeft als doel om visieontwikkeling en belangenbehartiging vanuit deze sectoren kracht bij te zetten en daarmee bij te dragen aan een sterkere vertegenwoordiging op Europees niveau.*